

LITTERATURA
Serpentium

JAARGANG 43
NUMMER 1

VOLUME 43
ISSUE 1

EUROPESE SLANGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

Het genus <i>Trimeresurus</i> , een mooie wildernis in huis	8
Theo van der Poel	
Naschrift van de redactie	23
Richard W. de Jong	
Slangenbeet	32
Jennifer Owings Dewey	
Een jaar worgslangen in huis, deel 6. Het verhaal over het gevaar	37
A.A. Verveen †	
De positieflijst in Nederland, de stand van zaken op dit moment	40
Anton van Woerkom en Maarten de Haan	

■ RUBRIEKEN

Voorwoord	4
Van het Bestuur	7
Boekbespreking: Jennifer Owings Dewey: Rattlesnake Dance	28
Marcel van der Voort	
Leuk om te weten	50
Marcel van der Voort	

CONTENTS

■ ARTICLES

The genus <i>Trimeresurus</i> , beautiful wilderness in house	8
Theo van der Poel	
Postscript by the editors	23
Richard W. de Jong	
Snakebite	32
Jennifer Owings Dewey	
One year of constricting snakes at home, Part 6. The story about the danger	37
A.A. Verveen †	
The positive list in The Netherlands, the current state of affairs	40
Anton van Woerkom and Maarten de Haan	

■ COLUMNS

Foreword	4
From the Board	7
Book review: Jennifer Owings Dewey: Rattlesnake Dance	28
Marcel van der Voort	
Nice to know	50
Marcel van der Voort	

VOORWOORD

In het Mexicaanse Chichén Itzá hield de zon op 21 december 2022 vanaf 16:47 uur de noord- en westzijde van de piramide van Kukulcan (zie afbeelding rechts) in Chichén Itzá, Mexico, in schaduw gehuld en wierp zijn stralen op de oost- en zuidzijde ervan: er was sprake van de kortste dag en langste nacht van het jaar. Inmiddels is de zon al aardig op weg naar de lente-equinox (20 maart) en zal er te zijner tijd voor zorgen dat het net is alsof de gevederde slangengod Kukulcan weer van de piramide komt afkruipen om zich richting heilige cenote te begeven. Dat indrukwekkende, astronomische verschijnsel heeft al plaatsgevonden, als u deze eerste aflevering van alweer de 43ste jaargang van *Litteratura Serpentium* van de mat raapt en wellicht als eerste handeling dit voorwoord gaat lezen. Weet dan, dat terwijl we dit schrijven, de subsidiepot voor elektrische auto's al half leeg, eh... nog voor de helft gevuld is, Poetin de eerste verjaardag van zijn bijzondere actie in de Oekraïne, die nog steeds geen oorlog mag heten, viert en dat grote delen van de Nederlandse bevolking in trainingskamp zijn gegaan ter voorbereiding op carnaval. De gasprijs is aan het dalen, er is en komt geen schaarste aan diesel en Schiphol belooft er dit jaar geen potje van te maken!

Het is in deze nationale en mondiale context dat de redactie en haar medewerkers zoals vanouds en zo vertrouwd eendrachtig samengewerkt hebben om deze eerste aflevering weer mogelijk te maken. Maar, dat viel, eerlijk gezegd, niet mee. De redactiemedewerkers willen graag vertalen, maar dan moet er wel wat te vertalen zijn. En redacteur zijn houdt niet per definitie artikelen schrijven in. We zijn in hoge mate afhankelijk van de bereidwilligheid van onze leden en sympathiserende niet-leden om ons lijfblad gevuld te krijgen. Zie deze hartenkreet dan ook als een aansporing om ons te vergasten op uw slangenervaringen.

Intussen hebt u al gemerkt dat er méér in deze aflevering dan enkel het voorwoord staat. Zo

FOREWORD

On December 21, 2022, beginning at 16h47, the sun kept the north and west sides of the pyramid of Kukulcan (see image on the right) in Chichén Itzá, Mexico, shrouded in shadow and cast its rays on the east and south sides of it: it was assumed to be the shortest day and longest night of the year. In the meantime, the sun is already well on its way to the vernal equinox (March 20) and will in due course ensure that it is just like the feathered serpent god Kukulcan comes crawling down the pyramid again to make his way toward the sacred cenote. That impressive, astronomical phenomenon will already have taken place, by the time you will receive this first issue of already the 43rd edition of *Litteratura Serpentium* and perhaps will start reading this foreword as your first act. Know then, that as we write this, the subsidy jar for electric cars is already half empty, or.... still half filled, Putin is celebrating the first anniversary of his special operation in the Ukraine, which still cannot be called a war, and that large parts of the Dutch population have gone into training camp in preparation for carnival. The price of gas is dropping, there is not and will not be a shortage of diesel and Schiphol airport promises not to make a mess of it this year!

It is in this national and global context that the editors and their staff, as usual and so familiarly, have worked in unison to make this first issue possible again. But, frankly, that was not easy. The editorial staff would love to translate, but there has to be something to translate. And being an editor does not necessarily mean writing articles. We are highly dependent on the willingness of our members and sympathizing non-members to fill our magazine. Please see this cry from the heart as an incentive to indulge us with your snake experiences.

By now you will have noticed that there is more in this issue than just the foreword. Once more,

komt u Bert Verveen weer tegen. Deze keer voor het laatst. Met zijn opmerkingen over de gevaarlijkheid van wurgslangen komt er een definitief einde aan zijn reeks van zo bijzondere, wetenschappelijk observaties aan slangen die, de wetenschappelijkheid ten spijt, zo inspirerend, objectief en helder zijn opgeschreven. Het is even slikken om te weten dat het écht is afgelopen.

Theo van der Poel is al vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw bijzonder geïnteresseerd geweest in *Trimeresurus*-soorten. Hij heeft gedaan wat voor Bert Verveen óók een vanzelfsprekendheid was: alles boekstaven wat met het houden van zijn dieren te maken had. Dat maakt het mogelijk om jaren later nog betrouwbaar over je slangen te schrijven, iets van Theo dan ook met verve doet. Overigens heeft redacteur Richard de Jong van de gele-

you will encounter Bert Verveen. Although this will be the last time. His remarks about the danger of constricting snakes bring a definitive end to his series of very special, scientific observations on snakes which, despite their scientific nature, are so inspirited, objective and lucidly written down. It is hard to accept has it has really ended.

Theo van der Poel has been particularly interested in *Trimeresurus* species since the 1970s. He did what Bert Verveen also took for granted: record everything that had to do with the keeping of his animals. That makes it possible to write in a reliable way about your snakes years later, something Theo does with verve. By the way, editor Richard de Jong has taken advantage of the opportunity to write a postscript about taxonomy in response to Theo's article.

VOORWOORD

genheid gberuik gemaakt, om naar aanleiding van Theo's artikel een naschrift over taxonomie te verzorgen.

Verder heeft één van ons de gelegenheid gehad om tijdens de feestdagen op zijn gemak her en der wat te lezen. Daarbij kwam hij zaken tegen waarvan hij hoopt dat ze ook voor u interessant zijn.

Tot slot treft u nog twee bijdragen van het bestuur aan met informatie waar u zeker kennis van moet nemen.

Óp naar de zomerwende (21 juni)! Niet lang daarna zult u de tweede aflevering ontvangen. Veel leesplezier met dit nummer.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

Furthermore, one of us had the opportunity during the holidays to do some reading here and there. In the process, he came across things that he hopes will be of interest to you as well.

Finally, you will find two contributions from the board with information you should definitely take note of.

On to the summer solstice (June 21)! Not long after that you will receive the second issue.

Enjoy reading this issue.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

VAN HET BESTUUR

CITES nieuws: Species+

Species+ is een website met uitgebreide informatie over beschermde soorten. Hij omvat alle soorten die vallen onder de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES) en het Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten (CMS), evenals degene die zijn opgenomen in de EU-verordeningen inzake de handel in wilde dieren en planten. Het is een website met de huidige lijst van soorten die opgenomen zijn in de multilaterale milieuovereenkomsten (MEA's), hun taxonomie, verspreiding en niet-wetenschappelijke naam, evenals de handelsbeperkingen die op hen van toepassing zijn.

Species+ biedt extra functionaliteit en vervangt drie databases: de UNEP-WCMC Species Database, de CITES soortenlijst en de EU Wildlife Trade Regulations Database. Gebruikers van deze websites worden automatisch doorverwezen naar Species+ voor actuele informatie over soorten. Gegevens uit de nieuwe CMS-soortendatabase zullen via webfeeds worden geïntegreerd in een toekomstige release van Species+.

Species+ is bereikbaar via www.speciesplus.net en is nu ook beschikbaar als app in uw mobiele app store voor Android of Apple.

Welk CITES-document heeft u nodig?

In Nederland vindt u op de website van RVO een stappenplan voor het aanvraagproces voor een vergunning voor de verkoop en vervoer van planten, dieren of delen daarvan die onder CITES vallen, welke documenten u nodig heeft en waar u allemaal aan moet denken tijdens het aanvraagproces van een CITES-document. Website: www.rvo.nl/onderwerpen/cites/cites-soort

CITES-wijzigingen voor wat betreft slangen

Met ingang van 23 februari 2023 is *Epicrates inornatus*, de gewone slanke boa van Appendix I naar Appendix II gegaan.

FROM THE BOARD

CITES news: Species+

Species+ is an online resource providing comprehensive information on protected species. It includes all species covered by the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) and the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals (CMS), as well as those included in the EU Wildlife Trade Regulations. It is a website that provides the current listing of species included in the multilateral environmental agreements (MEAs), their taxonomy, distribution and common names, as well as the trade restrictions that affect them.

Species+ provides additional functionality and replaces three databases: the UNEP-WCMC Species Database, the CITES Species Database, and the EU Wildlife Trade Regulations Database. Users of these sites will be automatically re-directed to Species+ for the most up-to-date information on species. Data from the new CMS species database will be integrated through web feeds in a future release of Species+.

Species+ can be accessed at www.speciesplus.net and is now also available as an app from your mobile app store for Android or Apple.

Which CITES document do you need?

In the Netherlands, the RVO website contains a step-by-step plan for the application process for a permit for the sale and transport of plants, animals or parts thereof, which documents you need and what you should bear in mind during the application process of a CITES document. Website: www.rvo.nl/onderwerpen/cites/cites-soort (in Dutch only).

CITES changes regarding snakes

As of February 23, 2023, *Epicrates inornatus*, the common slender boa has moved from Appendix I to Appendix II.

ESV-boeken en andere uitgaven
ESS-editions and others publications

NEDERLANDSTALIGE UITGAVEN **HERPETOLOGISCHE BUNDELS:**

- Marcel van der Voort, 2014, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- Ron Bronckers (2019), *Adderjagers! Portretten van een verdwenen en vergeten beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 38 van *Litteratura Serpentina*. Tweede, vermeerderde druk. € 25,-.
- *Herpetologische Bundels deel 4: Waterslangen*, 2013. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.
- Sterrin Smalbrugge (2019), *Het Grote Reptielenboek*. € 19,99.

Om te bestellen binnen Nederland, neem contact op met de penningmeester: treasurer@snakesociety.nl. Vermeld daarbij de gewenste titel en vraag naar de prijs inclusief verzendkosten. U krijgt dan na betaling uw exemplaar toegestuurd.

ENGLISH TITLES PUBLISHED IN THE SERIES **HERPETOLOGICAL VOLUMES:**

- Marcel van der Voort, 2012, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, 2019, *Viper hunters! Portraits of a vanished and forgotten profession*. € 25,00.
- A.A. Verveen, 2014, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy. Name the title you wish to order and ask for the price including shipping costs.
E-mail: treasurer@snakesociety.nl

